

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

PHẠM THỊ VÂN

**DẠY HỌC HÁT CHO HỌC SINH LỚP 2
TRƯỜNG TIỂU HỌC XUÂN ĐỈNH QUẬN
BẮC TỪ LIÊM, THÀNH PHỐ HÀ NỘI**

**TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ
LÝ LUẬN VÀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC ÂM NHẠC
KHÓA 15 (2020 - 2022)**

Hà Nội, 2022

**CÔNG TRÌNH ĐÃ ĐƯỢC HOÀN THÀNH
TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Nguyễn Thị Tố Mai

Phản biện 1: PGS.TS. Nguyễn Đăng Nghị

Phản biện 2: PGS.TS. Ngô Thị Nam

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ tại
Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương
vào ngày 17 tháng 11 năm 2022

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

Thư viện Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Từ năm 2002 đến nay, môn Âm nhạc đã được chính thức đưa vào giảng dạy trong các trường phổ thông từ cấp Tiểu học đến THCS trên toàn quốc. Âm nhạc góp phần giáo dục thẩm mỹ, nâng cao năng lực âm nhạc cho HS, giúp các em được giải trí sau những giờ học căng thẳng... Có thể nói, giáo dục âm nhạc là một trong những biện pháp để giáo dục nhân cách toàn diện cho HS.

Ở trường tiểu học, HS được học hát, thường thức âm nhạc, nghe nhạc, đọc nhạc... Đặc biệt, học hát được các em yêu thích nhất. Bởi vì, qua học hát, được biểu diễn theo nhiều hình thức, được vận động theo nhạc, gõ đệm... HS được hòa mình vào bầu không khí âm nhạc sôi nổi, có thể sáng tạo trong trình diễn, trong vận động... Trong chương trình Âm nhạc bậc Tiểu học (cả với 2006 và 2018), nội dung dạy học hát được chú trọng, chiếm thời lượng nhiều nhất so với các mạch nội dung khác trong môn Âm nhạc.

Từ năm 2017, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể theo dạy học phát triển phẩm chất và năng lực, theo đó các môn học đều được biên soạn chương trình và SGK mới. Năm 2018, chương trình môn Âm nhạc đã được ban hành và hiện nay có 3 bộ sách giáo khoa để các trường lựa chọn giảng dạy đó là: *Kết nối tri thức với cuộc sống*, *Chân trời sáng tạo* và *Cánh Diều*. Chương trình 2018 đã được áp dụng vào cho HS tiểu học bắt đầu từ năm 2020 với SGK cho lớp 1; năm 2021 là SGK cho lớp 2, lớp 6; năm 2022 là SGK cho lớp 3, lớp 7 và lớp 10. Môn Âm nhạc không chỉ được dạy ở bậc Tiểu học và THCS như chương trình 2006 mà còn được đưa vào bậc Trung học phổ thông. Nội dung chương trình cũng có nhiều thay đổi khác so với chương trình 2006 như các phân môn Học hát, Tập đọc nhạc, Âm nhạc thường thức... giờ đây được gọi là

mạch nội dung và có sự điều chỉnh tên là Hát, Đọc nhạc, Thường thức âm nhạc; có thêm mạch nội dung Nhạc cụ...

SGK biên soạn theo dạy học phát triển năng lực của chương trình 2018 cũng có nhiều điểm khác so với SGK của chương trình 2006, đó là biên soạn theo chủ đề, có nhiều lệnh hoạt động xen kẽ trong nội dung kiến thức, trong đó thể hiện tiến trình bài dạy cũng như một số PPDH được gợi ý ngay trong sách, do đó, có sự thuận lợi nhất định cho GV dạy.

Trường Tiểu học Xuân Đỉnh thuộc Quận Bắc Từ Liêm Thành phố Hà Nội là một trường đã được công nhận đạt “trường chuẩn quốc gia mức độ I”, Trường có số lượng HS khá đông (riêng năm học 2021-2022 lên tới trên 3.400 em với 72 lớp). Số GV dạy âm nhạc hiện nay của trường có 05 người, là con số khá lớn so với nhiều trường tiểu học khác ở Hà Nội. Môn Âm nhạc nói chung, dạy học hát nói riêng tại trường đã đạt được những kết quả khả quan; phong trào văn nghệ cho HS, thi văn nghệ cấp Quận, Thành phố khá sôi nổi và đã đạt được một số thành tích. Là một GV âm nhạc được hợp đồng giảng dạy môn Âm nhạc khối lớp 2 tại Trường Tiểu học Xuân Đỉnh, Bắc Từ Liêm, Hà Nội, tôi nhận thấy: GV dạy âm nhạc đã khá thành thạo các nội dung dạy học, nhuần nhuyễn trong các bước lên lớp của chương trình và SGK 2006; các tiết dạy học hát đã giúp cho HS được giải trí, các em vui tươi, phấn khởi; nâng cao năng lực âm nhạc như hát đúng ca độ, tiết tấu và lời ca, cảm nhận được tính chất âm nhạc của bài hát...

Từ những vấn đề trên, với mong muốn góp phần nâng cao chất lượng dạy học hát, tôi chọn đề tài: ***“Dạy học hát cho HS lớp 2 Trường tiểu học Xuân Đỉnh quận Bắc Từ Liêm, thành phố Hà Nội”*** cho Luận văn Cao học chuyên ngành Lý luận và phương pháp dạy học Âm nhạc.

2. Tình hình nghiên cứu

Trong quá trình tìm hiểu, chúng tôi thấy đã có nhiều công trình liên quan đến hướng nghiên cứu của luận văn, xin dẫn ra một số công trình tiêu biểu:

Phương pháp dạy học âm nhạc (tập 1) của Ngô Thị Nam (1994), do Nxb Giáo dục ấn hành. Cuốn sách này có nội dung về các PPDH âm nhạc cho HS Trung học cơ sở. Trong đó, có nội dung hướng dẫn dạy học hát.

Phương pháp dạy học âm nhạc của hai tác giả Hoàng Long, Hoàng Lân, là sách viết về PPDH âm nhạc ở trường phổ thông (gồm tiểu học và THCS), trong đó nêu các PPDH và tổ chức dạy học môn Âm nhạc. Đây cũng là sách rất hữu ích và cần thiết để chúng tôi tham khảo về dạy học hát, nhất là theo các PPDH truyền thống.

Phương pháp dạy học âm nhạc ở trường Tiểu học và THCS, Nxb Đại học sư phạm năm 2010 của tác giả Lê Anh Tuấn cũng là sách nghiên cứu về các PPDH âm nhạc ở trường phổ thông (gồm Tiểu học và THCS).

Nghiên cứu nội dung và phương pháp dạy học mới cho sinh viên sư phạm âm nhạc đáp ứng yêu cầu giáo dục phổ thông ở Việt Nam, Đề tài khoa học và công nghệ cấp Bộ năm 2019 của nhóm cán bộ giảng viên Trường ĐHSP Nghệ thuật TW do Nguyễn Thị Tố Mai làm chủ nhiệm.

Bên cạnh các sách về PPDH Âm nhạc, có một số luận văn Thạc sĩ nghiên cứu về dạy học Âm nhạc nói chung và dạy Hát nói riêng cho HS Tiểu học và THCS như sau:

Dạy học phân môn Hát tại Trường Trung học cơ sở An Khánh - Hoài Đức - Hà Nội, Luận văn Thạc sĩ Lý luận và PPDH Âm nhạc Trường ĐHSP Nghệ thuật TW năm 2015 của Nguyễn Thị Thu Thủy. Luận văn nghiên cứu các biện pháp dạy học hát theo SGK của chương trình 2006 cho HS THCS với một số PPDH tích cực như học theo nhóm, tăng cường cảm thụ qua nghe hát...

Dạy học hát cho HS lớp 1 ở Trường Tiểu học Nguyễn Trãi Quận Thanh Xuân, Hà Nội, Luận văn thạc sĩ Lý luận và PPDH Âm nhạc,

Trường ĐHSP Nghệ thuật TW năm 2016 của Nguyễn Thị Thuý Dương. Luận văn đã nghiên cứu về biện pháp nâng cao chất lượng dạy học hát theo SGK của chương trình 2006 cho HS lớp 1 trong đó có nhiều nội dung về dạy học kết hợp trò chơi, tạo nhiều hoạt động cho HS...

Dạy học phân môn Học hát khối lớp 5 trường Tiểu học Ban Mai Hà Đông Hà Nội, Luận văn thạc sĩ Lý luận và PPDH Âm nhạc, Trường ĐHSP Nghệ thuật TW năm 2016 của Lê Ngọc Tuyền.

Dạy học hát cho học sinh khối lớp 5 tại Trường Tiểu học Tân Mai, Quận Hoàng Mai, Thành phố Hà Nội, Luận văn thạc sĩ Lý luận và PPDH Âm nhạc, Trường ĐHSP Nghệ thuật TW năm 2019 của Nguyễn Thúy Trang.

Rèn luyện kỹ năng ca hát cho HS lớp 8 Trường Trung học cơ sở Tô Hiệu, Bình Gia, Lạng Sơn, Luận văn Thạc sĩ Lý luận và PPDH Âm nhạc Trường ĐHSP Nghệ thuật TW năm 2019 của Trần Thị Cúc. Luận văn đã đề xuất các biện pháp dạy hát cho HS lớp 8 của chương trình 2006 nhưng có nhiều đổi mới theo tinh thần của chương trình 2018 là dạy học phát triển năng lực, tăng cường nhiều hoạt động như gõ đệm hát theo âm hình tiết tấu, sử dụng vận động body percussion, vận dụng một số kỹ thuật dạy học tích cực trong một số sách dạy học theo phát triển năng lực...

Những luận văn trên đều có nội dung nghiên cứu cụ thể liên quan đến dạy học âm nhạc nói chung, dạy học hát nói riêng, là nguồn tư liệu hữu ích cho chúng tôi trong quá trình nghiên cứu. Tuy vậy, qua việc khảo sát sơ bộ cho thấy, đến nay vẫn chưa có nghiên cứu nào đề cập đến dạy học hát cho HS khối lớp 2 tại Trường Tiểu học Xuân Đình, Bắc Từ Liêm, Hà Nội theo chương trình 2018 của Bộ GD-ĐT và SGK Kết nối tri thức với cuộc sống. Do vậy, đề tài chúng tôi không trùng lặp với các công trình nghiên cứu khác.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận, học viên đi sâu nghiên cứu thực trạng để từ đó đề xuất một số biện pháp dạy học hát theo bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống cho HS khối lớp 2 tại Trường Tiểu học Xuân Đình, Bắc Từ Liêm, Hà Nội, đáp ứng yêu cầu dạy học theo phát triển năng lực của chương trình môn Âm nhạc 2018.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Nghiên cứu các khái niệm, vai trò của dạy học hát cho HS lớp 2, đặc điểm tâm sinh lý liên quan đến ca hát của HS lớp 2 làm cơ sở lý luận cho đề tài.

Làm rõ thực trạng dạy học hát cho HS lớp 2 theo bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống của chương trình môn Âm nhạc 2018 ở Trường Tiểu học Xuân Đình, Bắc Từ Liêm.

Đề xuất một số biện pháp, phương pháp dạy học hát theo bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống của chương trình môn Âm nhạc 2018 cho HS khối lớp 2 ở Trường Tiểu học Xuân Đình, Bắc Từ Liêm, Hà Nội.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Biện pháp dạy học hát theo bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống của chương trình môn Âm nhạc 2018 cho HS khối lớp 2 ở trường Tiểu học Xuân Đình, Bắc Từ Liêm, Hà Nội.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Phạm vi nội dung: Nghiên cứu tập trung vào dạy học hát theo nội dung sách giáo khoa môn Âm nhạc lớp 2, bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống, đang sử dụng tại Trường Tiểu học Xuân Đình, Bắc Từ Liêm, Hà Nội.

Vì SGK Kết nối tri thức với cuộc sống được biên soạn theo dạy học phát triển năng lực của chương trình 2018 nên trong luận văn có

một số nội dung đi sâu vào các PPDH tích cực của dạy học theo phát triển năng lực.

Phạm vi địa bàn nghiên cứu: Luận văn được triển khai, điều tra, thực hiện tại Trường Tiểu học Xuân Đình, Bắc Từ Liêm, Hà Nội.

Phạm vi đối tượng khảo sát: HS lớp 2, GV dạy học âm nhạc tại Trường Tiểu học Xuân Đình, Bắc Từ Liêm, Hà Nội.

Thời gian nghiên cứu: Đề tài được thực hiện trong năm học 2021- 2022. Sử dụng số liệu khảo sát từ năm 2018 đến nay.

5. Phương pháp nghiên cứu

Nhóm phương pháp nghiên cứu lý thuyết:

Sử dụng phương pháp sưu tầm, thu thập tài liệu.

Phương pháp phân tích, so sánh, tổng hợp

Nhóm phương pháp nghiên cứu thực tiễn:

Phương pháp khảo sát

Phương pháp tổng kết kinh nghiệm sư phạm

Phương pháp thực nghiệm

6. Những đóng góp của luận văn

Về lý luận: Luận văn góp phần làm rõ thêm về lý luận dạy học hát theo phát triển năng lực cho HS lớp 2.

Về thực tiễn: Các biện pháp được đề xuất trong luận văn góp phần nâng cao chất lượng dạy học hát theo phát triển năng lực cho HS lớp 2 tại Trường tiểu học Xuân Đình, Bắc Từ Liêm, Hà Nội.

Sản phẩm nghiên cứu của đề tài có thể làm tài liệu tham khảo cho GV âm nhạc Tiểu học.

7. Bố cục của luận văn

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Tài liệu tham khảo và Phụ lục, luận văn gồm có 02 chương:

Chương 1: Một số vấn đề lý luận và thực trạng dạy học hát cho học sinh khối lớp 2 tại Trường Tiểu học Xuân Đình.

Chương 2: Biện pháp dạy học hát cho học sinh lớp 2

Chương 1

NHỮNG VẤN ĐỀ MANG TÍNH LÝ LUẬN VÀ THỰC TRẠNG DẠY HỌC HÁT CHO HỌC SINH LỚP 2 TẠI TRƯỜNG TIỂU HỌC XUÂN ĐÌNH

1.1. Những vấn đề mang tính lý luận

1.1.1. Khái niệm

1.1.1.1. Dạy học

Dạy học là một quá trình có sự phối hợp thống nhất giữa hoạt động dạy của thầy và hoạt động học của trò. Trong đó, người thầy có vai trò tổ chức, hướng dẫn, truyền đạt.

1.1.1.2. Ca hát/Hát

Ca hát/hát là một hoạt động của nghệ thuật âm nhạc, có sự phối hợp giữa âm nhạc và lời ca, được thể hiện bằng giọng người.

1.1.1.3. Phương pháp dạy học hát

Phương pháp là cách thức, là phương tiện để đạt tới mục tiêu trong một hoạt động, là hệ thống (tổ hợp) các cách sử dụng có tính hợp lý, được sắp xếp theo một trật tự nhất định để tiến hành hoạt động đó.

Phương pháp dạy học là tổ hợp cách thức hoạt động (mang tính hợp lý và theo trình tự logic) của GV, là một hệ thống những hành động có mục đích của GV tổ chức hoạt động nhận thức và thực hành của HS, nhằm giúp HS nắm vững kiến thức, kỹ năng, kỹ xảo.

1.1.1.4. Biện pháp dạy học

Biện pháp dạy học là cách làm, cách giải quyết một vấn đề cụ thể trong lĩnh vực dạy học.

1.1.1.5. Năng lực

Năng lực là thuộc tính cá nhân được hình thành dựa trên tố chất sẵn có hoặc qua quá trình học tập, rèn luyện. Năng lực đồng thời là khả năng huy động những kiến thức, kỹ năng thu được và các thuộc tính cá nhân sẵn có khác như hứng thú, niềm tin, ý chí... để thành công trong hoạt động thực tiễn.

1.1.1.5. Dạy học hát theo phát triển năng lực

Dạy học hát theo phát triển năng lực là dạy học hát hướng tới mục tiêu phát triển năng lực hát của HS một cách tích cực, sáng tạo dưới sự tổ chức, hướng dẫn, truyền đạt của GV để HS đạt được năng lực thể hiện âm nhạc, cảm thụ và hiểu biết âm nhạc, ứng dụng và sáng tạo âm nhạc, đáp ứng chương trình môn âm nhạc 2018.

1.1.2. Một số phương pháp dạy học hát theo phát triển năng lực cho học sinh lớp 2

Đối với dạy học hát cho HS phổ thông nói chung, dạy hát cho HS lớp 2 nói riêng, các PPDH truyền thống (những phương pháp thường được sử dụng từ xưa đến nay) là những phương pháp không thể thiếu:

- * Phương pháp dùng lời
- * Phương pháp trình diễn tác phẩm
- * Phương pháp làm mẫu/thị phạm
- * Phương pháp hướng dẫn thực hành luyện tập
- * Phương pháp sử dụng phương tiện dạy học

1.1.2.1. Dạy học nêu/phát hiện và giải quyết vấn đề

Trong dạy học giải quyết vấn đề, người học được đặt vào một tình huống có vấn đề, thông qua việc giải quyết vấn đề đó, giúp người học lĩnh hội tri thức, kỹ năng và phương pháp nhận thức, đặc biệt nhằm phát triển năng lực giải quyết vấn đề, năng lực tư duy sáng tạo của người học

1.1.2.2. Dạy học theo góc

Dạy học theo góc là một phương pháp học tập theo đó HS thực hiện các nhiệm vụ khác nhau tại các vị trí xác định trong không gian lớp học nhưng cùng hướng tới chiếm lĩnh một nội dung học tập theo các phong cách học khác nhau, đảm bảo cho HS học sâu và học thoải mái.

Phương pháp học theo góc đảm bảo HS học sâu, tạo sự thoải mái, đáp ứng phong cách học tập đa dạng, đáp ứng được sở thích của từng HS, giúp hình thành năng lực giao tiếp và hợp tác giữa các thành

viên, hoàn thành được nội dung kiến thức hoàn chỉnh từ việc tổng hợp kết quả thu được của các góc.

1.1.2.3. Dạy học thông qua hoạt động trải nghiệm

Phương pháp dạy học thông qua hoạt động trải nghiệm hay phương pháp học tập trải nghiệm là phương pháp dạy học hiện đại rất được quan tâm trong giai đoạn hiện nay.

Đây là phương pháp giúp HS được học thông qua thực hành, chính vì thế HS sẽ được tiếp thu kiến thức một cách nhẹ nhàng, không gò bó, việc học từ đó không trở nên rập khuôn, áp lực.

1.1.2.4. Dạy học thông qua trò chơi

Phương pháp trò chơi hay PPDH thông qua trò chơi là một phương pháp được sử dụng nhiều trong dạy học hiện đại, đáp ứng yêu cầu của chương trình GDPT 2018, lấy HS là trung tâm.

1.1.3. Đặc điểm tâm sinh lý và khả năng ca hát của học sinh lớp 2

1.1.3.1. Đặc điểm tâm sinh lý

HS lớp 2, giai đoạn 7- 8 tuổi đã có thời gian 1 năm với chương trình lớp 1 để làm quen được môi trường, bạn bè và phong cách học tập ở tiểu học. Giai đoạn này, các em có sự phát triển nhanh về cả thể chất lẫn tâm lý. Mặc dù thể chất đã có sự hoàn thiện hơn so với lứa tuổi trước, nhưng các bộ phận trên cơ thể của HS vẫn đang trong quá trình phát triển và chưa hoàn thiện.

1.1.3.2. Khả năng ca hát của học sinh

Do đặc điểm phát triển của cơ thể, đặc biệt là bộ máy phát âm và hệ hô hấp chưa hoàn thiện dẫn đến quá trình học hát của HS lớp 2 còn gặp một số khó khăn.

1.2. Thực trạng dạy hát cho HS lớp 2 tại trường Tiểu học Xuân Đỉnh

1.2.1. Khái quát về trường tiểu học Xuân Đỉnh

1.2.1.1. Một số nét chung

Trường Tiểu học Xuân Đỉnh được thành lập từ năm 1924. Tiền thân là trường cấp I, II Xuân Đỉnh. Năm 1996, trường được tách ra và xây dựng mới trên diện tích 15.070m² với tên gọi "Trường Tiểu học

Xuân Đình" thuộc Tổ dân phố Trung, phường Xuân Đình, quận Bắc Từ Liêm, thành phố Hà Nội.

1.2.1.2. Cơ sở vật chất

Với số lượng HS đông (dao động hơn 3000 HS mỗi năm), việc dạy học được tổ chức tại 4 cơ sở, nằm rải rác trong địa bàn phường Xuân Đình và Xuân La. Cơ sở 1 của trường có 4 tòa nhà, các cơ sở khác giao động từ 1-2 tòa nhà với hệ thống cây xanh bao phủ, công trình măng non luôn được GV và HS chăm sóc hàng ngày.

1.2.1.3. Đội ngũ giáo viên

Tổng số cán bộ, công nhân viên nhà trường gồm có 144 người, trong đó 97 GV biên chế (BGH: 02; GV: 88; NV: 07) và 47 GV thuộc diện hợp đồng (GV: 34; NV: 13). Trường thường xuyên đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị tư tưởng, rèn luyện phẩm chất đạo đức nhà giáo, quan tâm đến các hoạt động bồi dưỡng nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ, GV. Đến nay, 100% cán bộ, GV của trường có trình độ đạt chuẩn, trên chuẩn đạt 90%. Về chất lượng GV có 01 GV giỏi cấp Thành phố, 06 GV giỏi cấp quận; SKKN: 03 loại SKKN cấp Thành phố: (02 loại B, 01 loại C); 11 cán bộ, GV SKKN cấp Quận.

1.2.2. Nội dung sách giáo khoa môn Âm nhạc lớp 2, bộ Kết nối tri thức với cuộc sống

1.2.2.1. Mạch nội dung Hát

Bộ SGK *Kết nối tri thức và cuộc sống* do Hoàng Long - Đỗ Thị Minh Chính (đồng tổng chủ biên kiêm chủ biên) do Nxb Giáo dục Việt Nam xuất bản năm 2021. SGK âm nhạc 2 được trình bày lần lượt theo 8 chủ đề.

1.2.2.2. Các mạch nội dung khác

Các mạch nội dung khác được quy định trong chương trình môn Âm nhạc 2018 của lớp 2 chiếm 65% thời lượng còn lại, cụ thể là: Nhạc cụ (20%) và Nghe nhạc, Đọc nhạc, Thường thức âm nhạc (với tổng thời lượng là 35%).

1.2.3. Thực trạng dạy hát của giáo viên

1.2.3.1. Soạn Kế hoạch bài dạy

Chương trình 2018 có sự thay đổi lớn là dạy học theo mô hình phát triển năng lực. Như ở trước đó chúng tôi đã nêu đây là mô hình có nhiều đổi mới so với chương trình 2006 cả về chương trình dạy, nội dung dạy học, SGK, hình thức tổ chức, PPDH, cách thức soạn bài...

1.2.3.2. Thực hiện các bước trong bài dạy

Bước 1. Khởi động: GV cho HS vận động tự do theo nhạc bài *Lớp chúng ta đoàn kết*. GV cho cả lớp đứng tại chỗ và điều khiển HS vận động, lắc lư theo nhịp điệu vui tươi của bài, không theo một động tác thống nhất để tạo không khí sôi nổi.

Bước 2. Giới thiệu bài hát: GV trình chiếu bản nhạc trên màn hình powerpoint, sau đó giới thiệu bài hát, vài nét về tác giả, tác phẩm cho HS.

Bước 3. Đọc lời ca: GV hướng dẫn HS đọc lời ca từng câu theo tiết tấu, GV đọc mẫu và HS đọc theo. Trong quá trình đọc, GV nhắc nhở HS đọc rõ lời.

Bước 4. Nghe hát mẫu: GV cho HS nghe bài hát *Chú chim nhỏ dễ thương* qua video. HS theo dõi video và lắng nghe giai điệu của bài hát.

Bước 5. Khởi động giọng: GV cho HS đứng lên luyện giọng vài lần theo 1 mẫu âm đơn giản. GV đàn và hát mẫu lần đầu, những lần sau HS tự động nghe đàn rồi làm theo.

Bước 6. Tập hát từng câu: GV đàn giai điệu từng câu và hướng dẫn cho HS hát theo lời móc xích. Trong quá trình dạy, GV gọi 1 số HS đứng lên hát. GV dừng lại lâu hơn để sửa những chỗ hát sai.

Bước 7. Hát cả bài: GV cho cả lớp hoặc chia tổ hoặc dãy hát toàn bài khoảng 2 lần theo nhạc beat, nhắc nhở HS hát theo tính chất vui tươi, hồn nhiên của bài hát.

Bước 8. Vận dụng, kiểm tra: GV cho HS dùng thanh phách để hát kết hợp gõ đệm theo nhịp. Sau đó, cho một vài em lên hát trước lớp và nhận xét.

1.2.3.3. Sử dụng các phương pháp dạy học phát triển năng lực

Các tiết học âm nhạc nói chung và các tiết học hát có tạo được sự sôi nổi trong giờ học nhưng từ tiết này sang tiết khác thường hay rập theo khuôn giống nhau, ít đổi mới, ít sáng tạo, nhất là ở bước *Khởi động* và bước *Vận dụng*. GV dạy theo lối truyền đạt và hướng dẫn HS hát nhiều hơn là tạo tính tích cực chủ động và tính sáng tạo của HS...

1.2.4. Thực trạng học hát của học sinh

Trường Tiểu học Xuân Đình đóng trên địa bàn phường Xuân Đình, quận Bắc Từ Liêm, thành phố Hà Nội. Đối tượng HS hầu hết là con em trong các gia đình có điều kiện kinh tế khá giả, được bố mẹ quan tâm và tạo điều kiện cho việc học tập.

Bảng: Mức độ yêu thích học hát của HS

Rất thích	Thích	Không thích
31/96	49/96	16/96
32,3%	51%	16,7%

Qua bảng điều tra cho thấy: số HS rất thích học hát chiếm 32,3%, HS thích học hát chiếm 51%. Số HS không thích chiếm tỉ lệ thấp nhất là 16,7%, tổng cả rất thích và thích là 83,3%, là một tỉ lệ rất cao, chứng tỏ HS Trường Tiểu học Xuân Đình nói chung và các em HS lớp 2 nói riêng rất yêu thích bộ môn âm nhạc và học hát, là điều kiện thuận lợi để GV có thể thực hiện giờ dạy và nếu GV tạo được nhiều sự đổi mới chắc chắn số HS yêu thích còn nhiều hơn nữa. Mỗi khi đến tiết học âm nhạc, các em đều rất vui tươi phấn khởi. Dưới sự hướng dẫn của GV các em dễ dàng tiếp cận với SGK mới và các hoạt động thực hành và hoàn thành tốt các nhiệm vụ.

Bảng: Điều tra khả năng hát đúng giai điệu, lời ca, hát diễn cảm của HS

Khả năng hát	Hát tốt, diễn cảm	Hát đúng cao độ, tiết tấu, lời ca	Hát còn sai
	4/50	34/50	12/50
	8%	68%	24%

Bảng: Về hát kết hợp gõ đệm, vận động

Mức độ hứng thú với hát kết hợp gõ đệm, vận động	Rất hứng thú	Ít hứng thú	Không hứng thú
	35/50	12/50	3/50
	70%	24%	6%

Khả năng hát kết hợp gõ đệm, vận động	Tốt	Khá	Trung bình	Yếu
	6/50	12/50	21/50	11/50
	12%	24%	42%	22%

Bảng 1.5: Khả năng chủ động, tích cực chiếm lĩnh kiến thức của HS

Tỉ lệ tham gia trả lời câu hỏi	Tích cực	Không tích cực
	12/50	34/50
	24%	76%

Trả lời câu hỏi có sẵn đáp án gợi ý	Trả lời đúng	Trả lời sai
	16/50	34/50
	32%	68%

1.3. Vai trò của dạy học hát đối với học sinh lớp 2

1.3.1. Giáo dục đạo đức

Nghệ thuật âm nhạc nói chung và ca hát nói riêng có vai trò quan trọng trong đời sống tinh thần của con người. Nếu các tác phẩm khí nhạc tác động trực tiếp tới cảm xúc, tình cảm của người nghe thông qua giai điệu, thì ca hát với sự hỗ trợ đặc lực của ngôn từ, có khả năng thể hiện một cách tinh tế thế giới nội tâm, trạng thái cảm xúc của con người: niềm vui, nỗi buồn, hạnh phúc, khổ đau, và truyền tải những thông điệp cuộc sống...

1.3.2. Giáo dục thẩm mỹ

Giáo dục thẩm mỹ có vai trò quan trọng trong việc hình thành nhân cách và phát triển trí tuệ của HS. Với HS lớp 2, giáo dục thẩm mỹ giúp trẻ cảm nhận được cái đẹp, từ đó có thể hiểu được cái đúng, cái sai và có cách ứng xử tốt đẹp với gia đình và những người xung quanh.

1.3.3. Phát triển trí tuệ

Trên thực tế, hành động nghe nhạc hay ca hát sẽ giúp bộ não tiếp nhận được các sóng âm, các sóng âm này giúp giảm căng thẳng, khiến chúng ta cảm thấy thư giãn, hưng phấn.

1.3.4. Phát triển thể chất

Ngoài những lợi ích về mặt tinh thần như giảm căng thẳng và giúp thư giãn thì việc được học hát còn giúp ích cho sự phát triển thể chất và cải thiện sức khỏe cho HS. Khi nghe bài hát mẫu hoặc nghe GV đàn mẫu, mối liên hệ giữa khả năng nghe và cách cảm thụ bài hát sẽ được phát triển trong một chừng mực nhất định, giúp cho thính giác của HS nhạy bén hơn.

1.3.5. Giúp học sinh giải trí, vui chơi

Một trong những vai trò nổi bật nhất, không thể không nhắc tới của âm nhạc nói chung và ca hát nói riêng là giúp con người giải trí sau những giờ học, giờ làm việc căng thẳng và xoa tan áp lực của cuộc sống.

1.3.6. Phát triển năng lực âm nhạc

Ngoài các vai trò giáo dục thẩm mỹ, giáo dục đạo đức, hoàn thiện nhân cách, góp phần giải trí, phát triển thể chất... giáo dục âm nhạc nói chung, dạy hát nói riêng còn có vai trò quan trọng trong việc phát triển các năng lực âm nhạc cho HS như năng lực thể hiện âm nhạc, cảm thụ âm nhạc, ứng dụng và sáng tạo âm nhạc.

Tiểu kết chương 1

Trong chương 1, chúng tôi đã đi sâu vào nghiên cứu và làm sáng tỏ một số khái niệm liên quan đến đề tài nghiên cứu và tìm hiểu những đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi HS liên quan đến hoạt động âm nhạc. Qua tìm hiểu cho thấy đây là lứa tuổi còn hiếu động, cơ thể cũng chưa phát triển hoàn thiện, dẫn đến các em còn gặp nhiều khó khăn trong quá trình ca hát.

Những kết quả phân tích, đánh giá ở chương 1 sẽ là luận cứ khoa học để chúng tôi xây dựng các biện pháp/giải pháp rèn luyện kỹ năng ca hát cho HS lớp 2 ở chương 2.

Chương 2

BIỆN PHÁP DẠY HỌC HÁT CHO HỌC SINH LỚP 2

2.1. Cơ sở đề xuất biện pháp

- Căn cứ vào chương trình giáo dục phổ thông tổng thể được Bộ giáo dục và đào tạo ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018.

- Căn cứ vào chương trình giáo dục phổ thông môn Âm nhạc (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)

- Căn cứ vào cơ sở lý luận, thực tiễn của đề tài.

2.2. Đặc điểm bài hát trong sách giáo khoa lớp 2

2.2.1. Cấu trúc

2.2.1.1. Các bài ở hình thức 1 đoạn đơn

- Bài *Dàn nhạc trong vườn*:

Câu 1 (4n)		Câu 2 (4n)		Câu 3 (4n)		Câu 4 (4n)	
Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)	Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)	Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)	Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)

Khi hát bài này, HS rất dễ lấy hơi không đúng chỗ và thường lấy hơi sau các nốt trắng. Cần lưu ý để HS lấy hơi cho đúng nhằm tránh làm vụn nét nhạc, chỉ lấy hơi sau khi hết mỗi tiết nhạc.

- Bài *Con chim chích choè*:

Bài *Con chim chích choè* được Việt Anh phổ lời mới dựa trên nền nhạc bài *Bắc kim thang* – Dân ca Nam Bộ. Bài hát ở hình thức 1 đoạn, được chia thành 3 câu nhạc, mỗi câu gồm 2 tiết nhạc:

Câu 1 (4n)		Câu 2 (4n)		Câu 3 (4n)	
Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)	Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)	Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (3n)

- Bài *Học sinh lớp Hai chăm ngoan*

Bài hát *HS lớp Hai chăm ngoan* của Hoàng Long, bài hát ở hình thức 1 đoạn, được chia làm 4 câu nhạc. Mỗi câu nhạc cũng gồm có 2 tiết:

Câu 1 (4n)		Câu 2 (4n)		Câu 3 (4n)		Câu 4 (4n)	
Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)	Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)	Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)	Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)

- Bài *Chú chim nhỏ dễ thương*:

Bài *Chú chim nhỏ dễ thương* - nhạc Pháp, lời Việt. Bài hát được viết ở hình thức 1 đoạn với 2 câu nhạc. Câu 1 gồm 4 nhịp chia thành 2 tiết, mỗi tiết có 2 ô nhịp (2n+2n), câu 2 gồm 5 nhịp, chia 2 tiết (2n+3n).

Câu 1 (4n)		Câu 2 (5n)	
Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)	Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (3n)

Đối với câu 1, chia câu hát và lưu ý HS lấy hơi theo tiết nhạc. Sang câu 2, tiết tấu đẩy nhanh hơn, tiến hành với các nốt đơn, vì vậy HS nên lấy hơi giữa tiết nhạc để có đủ hơi và thể hiện tốt được sắc thái vui nhộn. Cụ thể là lấy hơi sau “*câu hát*”, “*vang lưng*”, “*mời bạn hiền*”, “*nào bạn hiền. A!*”.

Ví dụ 2:

CHÚ CHIM NHỎ DỄ THƯƠNG

(Trích)

Hơi nhanh-vui

Nhạc Pháp
Lời Việt: Hoàng Anh

Mời bạn cùng hoà nhịp câu hát. Chim líu lo hát theo vang lưng.

Chim ơi chim, mời bạn hiền. Cát tiếng hát, nào bạn hiền. A!(Nhạc...)

- Bài *Hoa lá mùa xuân*:

Bài *Hoa lá mùa xuân* (nhạc và lời Hoàng Hà) được viết ở hình thức 1 đoạn gồm 4 câu nhạc. Câu 1 gồm 4 nhịp ($2n+2n$), câu 2 gồm 4 nhịp ($2n+2n$). Câu 3 tương tự cũng bao gồm 4 nhịp ($2n+2n$) và câu 4 gồm 5 nhịp ($2n+3n$).

Câu 1 (4n)		Câu 2 (4n)		Câu 3 (4n)		Câu 4 (5n)	
Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)	Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)	Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (2n)	Tiết 1 (2n)	Tiết 2 (3n)

Cũng giống các bài trên, với bài *Hoa lá mùa xuân*, phân chia câu hát và chỗ lấy hơi theo tiết nhạc.

2.2.1.2. Hình thức 2 đoạn đơn

- Bài *Ngày hè vui*

Bài hát cuối cùng trong chương trình âm nhạc lớp 2 là bài *Ngày hè vui* do nhạc sĩ Lê Bùi sáng tác. Đây là bài hát duy nhất của SGK lớp 2 bộ Kết nối tri thức với cuộc sống được viết ở hình thức 2 đoạn, mỗi đoạn được chia làm 2 câu nhạc, mỗi câu gồm 2 tiết, mỗi tiết có 2 nhịp.

Đoạn a				Đoạn b			
Câu 1		Câu 2		Câu 1		Câu 2	
2n	2n	2n	2n	2n	2n	2n	2n

2.2.2. Giai điệu

2.2.2.1. Tính chất âm nhạc

Khi dạy học hát, GV cần nắm được tính chất của bài để hướng dẫn HS hát cho đúng sắc thái, tình cảm.

Các bài hát cho HS lớp 2 chủ yếu có tính chất vui tươi, trong sáng, rộn ràng, điệu thức được viết đa số ở giọng trưởng hoặc điệu thức 5 âm (không có các quãng nửa cung để HS lớp 2 dễ hát), chỉ có rất ít bài viết ở giọng thứ. Có thể kể đến các bài sau: *Con chim chích choè* (Theo bài *Bắc Kim Thang* - dân ca Nam Bộ, lời mới Việt Anh), *Học sinh lớp Hai chăm ngoan* (Hoàng Long), *Chú chim nhỏ dễ thương*

(Nhạc Pháp, Lời Việt: Hoàng Anh), *Hoa lá mùa xuân* (Nhạc và lời: Hoàng Hà), *Ngày hè vui* (Lê Bùì).

2.2.2.2. Âm vực

Việc tìm hiểu âm vực của bài hát giúp GV lựa chọn tone của bài sao cho phù hợp với từng đối tượng lớp HS, ngoài ra còn giúp GV có cách dạy phù hợp giúp HS biết cách hát lên được nốt cao nhất của bài (nếu bài có những nốt cao).

Quãng 9 có các bài như *Chú chim nhỏ dễ thương* - nhạc Pháp, lời Việt Hoàng Anh (c^1-d^2), *Mẹ ơi có biết* - Nguyễn Văn Chung (c^1-d^2). Âm vực quãng 8 có bài *Dàn nhạc trong vườn* của Tô Đông Hải (c^1-c^2), *Học sinh lớp 2 chăm ngoan* - Nhạc và lời Hoàng Long ($h-h^1$).

Còn lại là các bài trong phạm vi âm vực quãng 6 như *Con chim chích choè*- Theo bài *Bắc Kim Thang*, Dân ca Nam Bộ, lời mới Việt Anh (d^1-h^1), *Hoa lá mùa xuân* - Nhạc và lời Hoàng Hà (e^1-c^2), *Trang trại vui vẻ* - Nhạc nước ngoài, lời Việt: Phương Mai sưu tầm (d^1-h^1), *Ngày hè vui* - Nhạc và lời Lê Bùì (e^1-c^2).

2.2.3. Loại nhịp và tiết tấu

Khi dạy học hát, việc tìm hiểu về tiết tấu trong bài không chỉ giúp cho việc nhận biết được vị trí chuyển của các tiết nhạc, câu nhạc, đoạn nhạc và nhận biết được các nét giai điệu được nhắc lại của bài được dễ dàng hơn mà còn giúp HS hát chính xác hơn về trường độ, tiết tấu của bài hát.

2.2.4. Nội dung lời ca

Nội dung các bài hát trong SGK âm nhạc lớp 2 bộ Kết nối tri thức với cuộc sống đều có ý nghĩa giáo dục, miêu tả cảm xúc, tình yêu của con người, sử dụng những hình ảnh, hình tượng gần gũi, thân thuộc trong đời sống hàng ngày với lứa tuổi HS lớp 2 như: Tình cảm của học trò với thầy cô, mái trường, bạn bè; tình yêu gia đình, yêu thiên nhiên, động vật; miêu tả vẻ đẹp của các mùa trong năm...

2.3. Biện pháp dạy học hát

2.3.1. Thực hiện tiến trình dạy hát

Tiến trình bài dạy hát là vấn đề rất cần được quan tâm. Nếu GV thực hiện khoa học, hợp lý, mạch lạc tiến trình bài dạy sẽ tạo hiệu quả tốt cho giờ dạy.

Theo Chương trình môn Âm nhạc phổ thông 2018 của BGD-ĐT, quy trình tổ chức thực hiện các bước dạy học gồm có 4 phần như sau: Mở đầu, Hình thành kiến thức mới, Luyện tập và Vận dụng.

2.3.1.1. Khởi động - Nhận diện:

Mục đích của phần này là để tạo không khí hứng khởi cho HS trước khi vào học hát và để HS nhận diện nhiệm vụ của giờ học.

Tổ chức trò chơi theo nhóm: HS tham gia trả lời các câu đố vui về chủ đề động vật.

Trong trò chơi này, GV chia lớp thành các nhóm nhỏ, HS vận dụng kiến thức đã được trải nghiệm đã được biết, để giải các câu đố về các loài động vật và kể tên một số loài chim gần gũi trong cuộc sống bằng cách thảo luận sau đó ghi vào các phiếu trả lời được GV phát trước giờ học...

Nhiệm vụ thứ 2 của phần Khởi động trong dạy học hát là GV phải tạo ra không khí hứng khởi cho HS bằng các hoạt động thực hành âm nhạc như cho HS hát, nghe nhạc, vận động...

Cần tránh trường hợp cho HS khởi động hát hoặc vận động không liên quan gì đến nội dung dạy, ví dụ dạy bài *Chú chim nhỏ dễ thương* nhưng lại cho HS hát lại bài cho HS hát lại bài: *Học sinh lớp Hai chăm ngoan* (Hoàng Long), hoặc vận động theo vũ điệu nào đó ngoài chương trình...

2.3.1.2. Tìm hiểu - Khám phá

Gồm những hoạt động để HS nắm được nội dung của kiến thức mới trong bài dạy. Thông thường phần này có 2 hoạt động chính là: Nghe bài hát và tìm hiểu bài hát.

a. Nghe và tìm hiểu nội dung bài hát:

b. Tìm hiểu bản nhạc:

2.3.1.3. Thực hành - luyện tập

Mục tiêu của phần này là HS hát đúng giai điệu, lời ca bài *Chú chim nhỏ dễ thương*, thể hiện được tính chất vui tươi, rộn ràng. GV sẽ lần lượt cho HS đọc lời ca, khởi động giọng, sau đó dạy bài hát và cho HS luyện tập bằng nhiều hình thức.

a. Đọc lời ca:

b. Khởi động giọng

c. Dạy bài hát

d. Luyện tập

2.3.1.4. Vận dụng - sáng tạo

* Học sinh vận dụng để trình diễn bài hát.

* Học sinh sáng tạo cho bài hát:

* Rút ra bài học giáo dục:

Hoạt động ca hát chiếm nhiều thời lượng trong giờ học âm nhạc ở nhà trường phổ thông, được HS rất quan tâm. Trình tự học hát trước đây diễn ra lần lượt các bước: tìm hiểu bài hát, học hát, củng cố bài hát song theo chương trình mới 2018 là 4 hoạt động như trên. Tuy nhiên, trình tự đó có thể thay đổi, phụ thuộc vào 3 yếu tố: Đặc điểm của HS, khả năng của thầy và nội dung từng bài hát cụ thể, GV sẽ thực hiện một cách linh hoạt để mỗi tiết học hát trở nên hấp dẫn, HS hứng thú hơn.

2.3.2. Vận dụng một số phương pháp dạy học hát theo phát triển năng lực

2.3.2.1. Phương pháp dạy học giải quyết vấn đề

2.3.2.2. Phương pháp dạy học theo góc

2.3.2.3. Phương pháp trò chơi

Dựa vào một số trò chơi đã được nhiều tác giả xây dựng hoặc tổng kết trong dạy học cho các lứa tuổi từ mẫu giáo đến tiểu học, trong phần này, chúng tôi phân tích cách áp dụng trò chơi có thể thực hiện ở đầu tiết học, giúp HS nhận biết được chủ đề của bài hát *Mẹ ơi có biết* ở SGK âm nhạc lớp 2 như sau:

* Trò chơi “Ô cửa bí mật”

* Trò chơi “Rung chuông vàng”

2.3.2.4. Phương pháp dạy học thông qua hoạt động trải nghiệm.

Dạy học thông qua hoạt động trải nghiệm đối với dạy học hát có thể áp dụng một số hình thức sau đây:

*Trải nghiệm thông qua xem hình ảnh, video:

* Trải nghiệm thông qua hoạt động tham quan:

*Trải nghiệm bằng đóng vai:

*Trải nghiệm bằng cách tham gia biểu diễn

2.3.3. Rèn luyện một số kỹ năng ca hát cơ bản

2.3.3.1. Tư thế

Tư thế khi hát là một vấn đề cần được chú ý ngay từ những bước đầu của quá trình học hát. Tư thế hát đúng tạo điều kiện thuận lợi cho việc phát âm, sử dụng kỹ thuật và giúp người hát dễ dàng thể hiện được tình cảm của bài hát, từ đó hiệu quả trình bày tác phẩm sẽ tốt hơn. Rèn luyện tư thế hát đúng còn giúp cho người hát có tư thế đẹp, thanh tao, ưa nhìn.

2.3.3.2. Tập cho học sinh cảm nhận cao độ, tiết tấu.

Mục tiêu cơ bản nhất của học hát phổ thông là HS có thể hát đúng được cao độ, tiết tấu của bài hát. Để hát đúng thì khả năng cảm nhận và phản xạ nhanh với độ cao, thấp, nhanh, chậm của âm thanh là một yếu tố đặc biệt quan trọng. Việc này phụ thuộc chủ yếu vào tai nghe và khả năng cảm thụ của HS. Khi phân biệt được cao độ, nhịp điệu của câu nhạc, nét nhạc thì khả năng tái hiện lại hay hát lại câu hát sẽ chính xác và ít mắc lỗi hơn.

2.3.3.2. Hát diễn cảm

Đối với HS lớp 2, bộ môn âm nhạc nói chung và phân môn học hát nói riêng đóng vai trò quan trọng trong việc giáo dục thẩm mỹ, đạo đức, nhân cách cho các em. Thông qua việc tìm hiểu nội dung, tính chất bài hát và được trực tiếp thể hiện lại bài hát, HS dần hình thành sự rung cảm với cái hay, cái đẹp.

2.3.3.3. Hát rõ lời

Trong ca hát, để truyền tải được nội dung, cảm xúc của bài hát tới người nghe thì yêu cầu tối thiểu nhất cần có đó là hát rõ lời. Việc hướng dẫn cho HS tiểu học nói chung và HS lớp 2 nói riêng cách hát, cách phát âm, nhả chữ sao cho đúng là vô cùng cần thiết, bởi ở lứa tuổi này, khả năng ngôn ngữ của các em còn hạn chế với vốn từ ít ỏi, nhiều em còn bị ngọng, phát âm chưa được chuẩn.

2.3.3.4. Hát kết hợp vận động

Một trong những đặc điểm nổi bật của HS tiểu học nói chung và HS lớp 2 nói riêng là các em rất hiếu động, dễ bị thu hút bởi các

hoạt động vui chơi, tìm hiểu, khám phá. Chính vì vậy, để các tiết học sôi nổi hơn và không bị nhàm chán đồng thời đạt được mục tiêu dạy học thì việc tổ chức các hoạt động, trò chơi vận động... cho các em là vô cùng cần thiết.

Hình thức sử dụng động tác phụ họa được HS lớp 2 khá ưa thích. GV chỉ nên gợi ý và yêu cầu các vận động đơn giản, vừa sức đối với HS. GV nên hướng dẫn HS lựa chọn hay sáng tạo động tác dựa theo tính chất âm nhạc của bài và nội dung của từng câu hát.

2.4. Thực nghiệm

2.4.1. Mục đích và đối tượng thực nghiệm

2.4.1.1. Mục đích thực nghiệm

Trên cơ sở các biện pháp đã trình bày ở trên, chúng tôi đã tiến hành thực nghiệm áp dụng các biện pháp đã trình bày trong chương 2 với mục đích nhằm đánh giá tính khả thi và hiệu quả của các biện pháp dạy học hát cho HS lớp 2 Trường Tiểu học Xuân Đình- Bắc Từ Liêm.

2.4.1.2. Đối tượng thực nghiệm

Trong phạm vi đề tài này chúng tôi tiến hành thực nghiệm đối chứng trong 2 tiết học hát ở khối 2. Chúng tôi lựa chọn đối tượng thực nghiệm là lớp 2A7 (45 HS) và lớp đối chứng là lớp 2A8 (48 HS) là 2 lớp có khả năng âm nhạc tương đương nhau.

GV dạy lớp thực nghiệm: Phạm Thị Vân

GV dạy lớp đối chứng: B.T.T

2.4.2. Nội dung và thời gian thực nghiệm

2.4.2.1. Nội dung thực nghiệm

Trong các nội dung thực nghiệm, chúng tôi tiến hành thực nghiệm 2 tiết học với bài *Chú chim nhỏ dễ thương* (Nhạc Pháp- lời Việt: Hoàng Anh).

2.4.2.2. Thời gian thực nghiệm

Bài học được tiến hành trong học kỳ I, năm học 2022-2023:

- Tuần thực nghiệm thứ nhất, ngày 20/09/2022 (thuộc tiết thứ 3 theo quy định của SGK-KHDH): Dạy hát *Chú chim nhỏ dễ thương* = 35 phút (kể cả nội dung ôn bài cũ).

- Tuần thực nghiệm thứ hai, ngày 28/09/2022 (thuộc tiết thứ 4 theo quy định của SGK-KHDH): Ôn bài hát *Chú chim nhỏ dễ thương*

+ Nghe nhạc: *Múa sư tử thật là vui* = 35 phút. Phần hát = 12 phút.

Về các phương pháp thực nghiệm, chúng tôi sẽ tiến hành các phương pháp sau:

- Dạy học theo giáo án thực nghiệm đã biên soạn.
- Theo dõi quan sát, đánh giá theo chuẩn xác định.
- Phát phiếu điều tra, phân tích xử lý kết quả thu được và trao đổi với ban giám hiệu, tổ chuyên môn, giảng viên trực tiếp giảng dạy.

2.4.3. Tiến hành thực nghiệm

2.4.3.1. Chuẩn bị thực nghiệm

Trước tiên, chúng tôi xây dựng kế hoạch dạy học với nội dung cụ thể cho tiết 13: Học bài hát *Chú chim nhỏ dễ thương*, sau đó soạn Kế hoạch bài dạy (giáo án) thực nghiệm theo đúng quy trình dạy học hát.

2.4.3.2. Tiến hành thực nghiệm

Tiến trình giờ dạy thực nghiệm sẽ diễn ra theo đúng nội dung kế hoạch dạy học và Kế hoạch bài dạy đã được xây dựng từ trước.

2.4.4. Kết quả thực nghiệm

Sau khi buổi thực nghiệm kết thúc, chúng tôi cùng một số GV âm nhạc tiến hành phát phiếu điều tra trung cầu ý kiến HS trên hai lớp học thực nghiệm và đánh giá khả năng hát cũng như kết quả hát của HS.

Qua thực nghiệm, chúng tôi nhận thấy HS rất thích thú với những kiến thức và kỹ năng mới mà mình được học. Từ đó tạo thêm cho các em hứng thú trong học tập và cũng là môi trường để các em rèn luyện các kỹ năng ca hát cơ bản.

Tiểu kết chương 2

Ở chương 2 của luận văn, chúng tôi đã đưa ra một số biện pháp như: thực hiện tiến trình một giờ dạy hát để làm cơ sở cho GV có thể thuận lợi trong soạn KHBD theo mẫu mới của Bộ GD-ĐT; vận dụng các PPDH theo phát triển năng lực cho HS lớp 2 như: dạy học giải quyết vấn đề, lồng ghép các trò chơi, dạy học thông qua hoạt động trải nghiệm để tăng hứng thú cho HS, giờ học hát được học thông qua chơi để rõ phương châm “học mà chơi, chơi mà học”... Ngoài ra, chương 2 đề cập tới biện pháp rèn luyện các kỹ năng ca hát cơ bản như hát diễn cảm, hát rõ lời, hát kết hợp vận động... giúp nâng cao khả năng ca hát, khả năng âm nhạc của HS, góp phần giờ học hát sinh động hơn.

KẾT LUẬN

Dạy học hát là vấn đề trọng tâm trong chương trình giảng dạy môn học âm nhạc cấp Tiểu học, trong đó có lớp 2. Những năm gần đây, việc dạy và học âm nhạc nói chung, dạy học hát nói riêng đã có những thay đổi đáng kể so với trước đây.

Trên thực tế, cũng như các trường phổ thông trên toàn quốc, Trường Tiểu học Xuân Đình đang từng bước triển khai bộ SGK âm nhạc - Kết nối tri thức và cuộc sống cho các lớp 1,2,3 và áp dụng các PPDH theo phát triển năng lực vào dạy học hát cho HS, tuy nhiên vẫn còn gặp nhiều khó khăn, hạn chế trong việc soạn kế hoạch bài dạy theo mẫu mới, trong các bước lên lớp, trong việc vận dụng các PPDH theo phát triển năng lực... dẫn đến chưa đạt được hiệu quả cao. Từ những căn cứ khoa học về lý luận và thực tiễn, trong luận văn này, chúng tôi đã đưa ra những đóng góp thiết thực của đề tài gồm:

- Đưa ra tiến trình dạy hát gồm 4 bước theo Chương trình môn Âm nhạc phổ thông 2018 của BGD-ĐT, mục tiêu của từng bước đồng thời lưu ý các lỗi GV hay mắc phải trong quá trình thực hiện

- Khai thác và vận dụng các PPDH theo định hướng phát triển năng lực vào thực tế việc dạy, học hát lớp 2.

- Đưa ra biện pháp rèn luyện một số kỹ năng ca hát cơ bản đối với HS lớp 2 với mong muốn nâng cao khả năng ca hát của HS và góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy bộ môn âm nhạc của nhà trường.

Đề tài là kết quả của quá trình tổng kết kinh nghiệm và đánh giá toàn diện kết quả dạy học trong năm học 2021-2022. Đồng thời chúng tôi đã tiến hành thực nghiệm, đánh giá thực nghiệm một cách khách quan. Kết quả học hát của HS đã khẳng định thành công bước đầu của nghiên cứu đề tài luận văn, góp phần tích cực nâng cao hiệu quả dạy học hát nói riêng, giáo dục âm nhạc, giáo dục thẩm mỹ nói chung cho HS trường Tiểu học Xuân Đình.